

Варианти на комбиниране на акцентните единици в 8-сричното полустишие

В плана на комбинаториката при първото полустишие има следните възможности на изграждане чрез акцентни единици:

I	31 + 31 + 21	Носейки откуп несметен
II	31 + 21 + 32	златния жезъл в ръка му
III	31 + 1 + 43	Гибелний гняв, що докара
IV	21 + 42 + 21	както и дивната Кила
V	1 + 53 + 21	ний чернооката дева
VI	21 + 32 + 32	Тях пък самите захвърли
VII	1 + 43 + 32	Чест да окажат на жреца
VIII	21 + 22 + 43	Бели платна ще тъче тя
IX	1 + 33 + 43	с гняв у сърце се той спусна

При второто полустишие:

а	42 + 31 + 21	ахайските кораби бързи
б	42 + 21 + 32	любимеца Зевсов, когото
в	42 + 1 + 43	със радостен вик съгласиха
г	32 + 42 + 21	венчето, ни скиптъра божи
д	22 + 53 + 21	Ахил на събрание свика
е	32 + 32 + 32	през рамо на бога разсърден
ж	22 + 43 + 32	роди чуднокосата Лето
з	32 + 22 + 43	и ето тогаз в множеството
и	22 + 33 + 43	дори да е той Агамемнон

Първото полустишие – посочените по-горе места на стилизиране тук се виждат чрез възможността за повторение на един и същи тип акцентни единици върху първата и третата метрична позиция на първото полустишие и съответно на четвъртата и шестата позиция при второто. Докато средната позиция на всяко полустишие, както показва комбинаториката, се реализира чрез различна акцентна единица. Например, ако стихът започва с едносрична дума пред него има възможност за избор на три различни вида акцентни единици, за да реализира втората позиция. Макар и различни, те са взаимозаменими. Аналогично, ако стихът започне да се изгражда от края на полустишието, то средната част ще бъде пространство на избор, който на свой ред ще детерминира първата позиция. Тези конфигурации могат да бъдат анализирани в аспекта на честотността на акцентните единици в езика:

С най-висока фреквентност в българския език са: 2-срична акцентна единица с ударение на първата сричка (sw) и 3-сричната акцентна единица с ударение на втората сричка (wsw)¹⁴. С висока са: 2-срична с ударение на втората сричка (ws), 4-срична с ударение на третата сричка (www) и 4-срична с ударение на втората сричка (wsw). Следват: моносилаб (s), 3-срична акцентна единица с ударение на първата сричка (sww). Всички останали имат ниска и много ниска фреквентност.

Като първоначална ориентация е направена статистика на първите 100 стиха на *Първа песен* от късния превод на Разцветников.